

> JESÚS FUSTÉ, EL POETA DE LA CANÇÓ D'AUTOR CATALANA DEL PRIORAT

"ALLÒ QUE HAS ANAT A BUSCAR LLUNY AL FINAL HO TROBES A CASA"

[TEXT] Andrea Vallès

[FOTOGRAFIES] Jesús Fusté i Jaume Borràs

Jesús Fusté és fill de Pradell i tota una promesa de la cançó d'autor catalana. Fa poc que ha sortit a la venda el seu segon disc: *Lletres d'aigua*. La particular sensibilitat a l'hora d'entendre i reflectir el món fa de la seva música un cant a l'amor i a la terra. Actualment compagina el treball en un centre de jardineria de Reus amb la seva faceta artística. Viu a Pradell, d'on surt la poesia que vertebra les seves cançons.

Quedo amb el Jaume Borràs per anar a Pradell, on hem d'entrevistar Jesús Fusté. Ell ens rep a

casa dels seus pares. No passa gaire estona que s'asseu al piano i comença a tocar unes notes d'una cançó del seu últim disc, *Barca*, un poema musicat de l'autor ebrenc Artur Bladé.

Explica'ns una mica com va començar tot...

Jo cantava des de petit i mon pare tocava el piano, i una cosa més l'altra... Vaig començar a estudiar al Conservatori de Reus cap als 10 anys, i després de moltes peripècies he fet cap aquí, a la música d'autor en català.

També vas estudiar a Barcelona...

Sí, tres anys al Liceu, on vaig estudiar amb el mestre Francisco Kraus, un gran cantant de sarsuela, i, un cop a l'any, el seu germà, el fabulós i fantàstic Alfredo Kraus, venia i ens feia una classe magistral. Després vaig estudiar dos anys a l'Escola d'Òpera de Barcelona, i quatre més a Itàlia. Ha estat una mica allò de girar el món i tornar al Born.

I quan vas començar t'imaginaves arribar fins aquí?

Tu comences a estudiar música i si ets un esperit inquiet, com jo, vols ser compositor, director d'orquestra, pianista... I llavors, a mesura que et vas fent gran,

vas veient cap on et vas encaminant... Jo em vaig encaminar cap a la part de composició i de cant. Vaig començar de tenor solista en algunes òperes, vaig cantar al cor del Liceu i he acabat a la cançó d'autor en català.

I aquest pas com va ser?

Suposo que és la necessitat d'explicar coses, d'expressar allò que sents. Busques mitjans i maneres de poder-ho fer. Per mi el piano és la meua eina de treball, la que em fa possible compondre i escriure. Un dia vaig començar a fer cançons i aquí estic, *al fregado*, intentant tirar endavant en el món de la música. Ho faig amb tota la il·lusió del món. Cada cop que vaig a cantar és una festa, m'ho passo bé.

Dius que un dia vas començar a fer cançons. Com va anar això?

Doncs un dia pujava de la feina recitant el poema de J. V. Foix: "És quan dormo que hi veig clar", i em va sortir una música. Deu ser un dels pocs poemes que em sé de memòria. I, a partir d'allí, en vaig escriure un jo, i la cosa va anar *in crescendo*. He fet poemes que s'han convertit en cançons, i cançons on després hi he afegit la lletra. Funciona de les dos maneres.

D'on et ve la inspiració?

Cadascú s'emmiralla en allò que li ha passat a la vida, la il·lusió, com t'agradaria que fos aquest món, allò que no t'agrada, l'amor, el desamor, les amistats, les desamistats... Escric d'allò que s'ha escrit sempre intentant donar-li una visió particular. No intentes parlar de l'amor d'una manera genèrica, sinó que ho concretes en experiències i sensacions i les transmetes musicalment, poèticament i cantant.

Quin paper juga el context, el territori, la comarca... en aquest procés?

El lloc on vivim ens influeix des que naixem, allò que fem, la llum

que hi ha... Tot. La meua veu té un color de veu segurament perquè és d'aquí, per les condicions climàtiques, orogràfiques, però, a més a més, tens una manera de veure el món diferent perquè has viscut aquesta realitat, tot i que després te n'hagis anat a voltar per aquests mons de Déu i et passin altres coses. Però són aquestes coses primeres, aquestes sensacions de la infantesa, les que t'entren més endins, les que aprehens més fàcilment. Dic aprehendre, d'agafar. Tots els *feedbacks* que tens amb la gent, la família o els amics t'influeixen moltíssim.

I quines persones t'han influït al llarg de la carrera?

A Itàlia sobretot vaig aprendre amb el mestre Sesto Bruscantini. Aquest home surt a les enciclo-

pèdies de música, va ser un gran cantant. No només ens ensenyava a impostar la veu bé i a cantar bé, sinó que també ens ensenyava el perquè de les coses, que la música tenia un sentit, que quan cantes cada paraula té una intenció precisa i tu li has de saber donar aquesta intenció i, si ho fas, aquella frase acaba sent superexpressiva. Em va fer estimar el sentit de la precisió, de fer les coses amb detall, amb la màxima expressivitat possible. Cantar no és només afinar i tenir més o menys bona veu. Cantar és molt més que tot això. Hi ha tanta gent que canta però que no canta... Cantar és una cosa de l'ànima i del cor. S'ha de conèixer molt un mateix. A part d'ell, m'influeixen les coses que passen al teu voltant, perquè

Interprentant una cançó, abans de l'entrevista

Entrevista

si no fos així, difícilment podria escriure, compondre ni cantar.

Quins són els teus referents musicals?

Un té un bagatge de música d'autor catalana: influències de Lluís Llach, de Serrat, de Raimon, de Maria del Mar Bonet, de Sisa... I segurament també d'alguns que ni en fas cas, perquè inconscientment l'has sentit i t'ha entrat, com igualment en tens del pop i del rock anglès i de la música clàssica, en el meu cas, i del jazz. I amb tot això intentes trobar una cosa amb la qual tu t'hi sentis a gust.

Com definiries la teva música?

Definir-se un mateix és molt difícil. Després ja vindrà la gent i et dirà que t'assembles a tal o a qual... Jo canto i composo com em surt, després d'un bagatge, és clar; les coses no surten per espontaneïtat. Intento fer les coses amb la major tendresa, ja que estem de passada en aquest món i el que hem d'intentar és fer-lo més agradable. És una qüestió filosòfica. Has de ser coherent amb allò que cantes sinó no et creurà ningú. S'ha de fer amb sinceritat. És la millor manera de poder defensar dalt de l'escenari les lletres i la música que tu fas.

I ara, en què estàs treballant?

Estic promocionant el disc i l'espectacle *Lletres d'aigua* i preparant les cançons pel proper disc, que està bastant avançat. Tinc una idea per intentar donar-li cohesió, que tingui un sentit. Després el tindrà o no, depèn de la traça. Ara fem això: anem a tocar per baix a Amposta, el Morell, Tarragona, Reus...

Parla'ns de l'espectacle *Lletres d'aigua*.

Aquest espectacle el vaig fer per encàrrec. Des de la Fira del Llibre i autor ebrencs, que estan fent una feina impressionant de dinamització cultural del territori, em van demanar que els fes una proposta, i jo els vaig explicar un viatge imaginarí a través de l'Ebre

agafant poemes d'autors de la zona d'influència del riu, des del Priorat fins a Castelló i Aragó, tot això més lletres meves. Vaig intentar fer un espectacle que unís diferents sensibilitats al llarg del temps, de temàtiques diverses, que reflectissin la problemàtica

potser nosaltres no hem viscut però sí els nostres pares i avis. Vaig intentar fer una amalgama, un espectacle musicoliterari: hi ha ballet, teatre, petits curtmetratges... S'ha representat a molts llocs de la comarca, al Baix a l'Ebre, al Camp...

El piano de Jesus, la seva eina de treball

del que ha passat aquí, a la història moderna, per exemple la "Cançó de Pàndols" (amb lletra de Josep Amorós, fill de Pradell, i d'Albert Guiu), que parla de la batalla de la Guerra Civil, o una d'Andreu Carranza que es diu "L'auliver bord", que està colgat de bardissa, que representa la situació de la pagesia en general, d'aquesta pèrdua dels camps. Ara aquí al Priorat no passa tant pel món del vi, però no cal anar massa lluny quan passejaves i passeges per aquests camps d'avellaners tots perduts. Em va semblar que aquell cant de l'olivera colgada d'esbarzers era el cant de la terra; i parlar sobre la pàtria, sobre l'exili... donar una visió àmplia de coses que

Tu que has estat a Itàlia, quina cultura musical tenen allà en comparació amb la d'aquí?

És una qüestió de substrat cultural. A Itàlia, en un poble de 5.000 habitants, hi ha teatre d'òpera i fan, almenys a l'estiu, programació d'òpera i, durant l'any, diferents activitats tan teatrals com de concerts. Recordo un dia, i aquesta és una anècdota bona, jo estava allí cantant a casa d'una napolitana: "na ni no na no sé què...", i un home que passava per allà al carrer em ve i em fa: "Nooo... na ni no na no sé què", i es posa a cantar amb accent napolità. L'home cantava fatal, però cantava aquella cançó. Tu, aquí, a veure quanta gent trobes que canta cançons de

Frederic Monpou, que és d'aquí. Aquella gent té una cultura operística important, amb personatges com Donizzetti, Bellini, Verdi, Puccini... És la meca de l'òpera, i hi ha molts bons cantants. Aquí també, però aquí l'òpera ha estat una cosa més elitista, relegada al Liceu,

tendresa, aquella il·lusió, aquell sentit de les coses boniques, per crear en aquell moment un espai diferent dins d'aquest món, la gent allò t'ho torna segur. I quan penses que fas aquestes cançons per fer més agradable la vida i fer passar una bona estona, si aquestes

terra que has vist sempre. Jo, quan tornava d'Itàlia i me n'anava cap al meu tros i tocava la terra, em deia: ja torno a estar aquí... aquestes mans que me les he embrutat tantes vegades plegant avellanes! I dius: això és la meua terra, jo estic arrelat aquí, jo sóc part d'això.

Jesús Fusté amb Andrea Vallès, autora de l'entrevista

però a Móra d'Ebre no es fa temporada d'òpera, ni a Tortosa, ni a Valls, ni a Cambrils... ni a Reus, on potser en fan una a l'any, al Fortuny, o potser una mica més. Això aquí, de moment, és impensable.

Quina relació tens amb el teu públic, quin sentit té això que fas?

Jo no canto perquè m'aplaudeixin. La idea és veure què els dones, i depèn de què els donis, rebràs. Això passa en molts àmbits de la vida. Si jo vinc i t'ajudo, possiblement tu vindràs i un altre dia m'ajudaràs; si et foto una bufetada, possiblement me la tornaràs. Si quan estàs dalt de l'escenari tu dones aquella

cançons les escolten deu persones i els agraden, els faig posar la pell de gallina. Per mi això val més que tot el del món.

I després de passar una bona estona, vam deixar al Jesús l'encàrrec de fer-se una fotografia durant el dia on sortís Pradell...

Vaig escriure una cançó poc després de començar a compondre que algun dia posaré a algun lloc. Parla sobre tant de temps anant per aquest món i del tornar a casa, i allò que has anat a buscar lluny ho trobes des de la reflexió i en tu mateix després d'una situació complexa. Ho trobes a casa, en les coses que tu has mamat des de petit, a la

Els ocres, les postes de sol impressionants... Moltes vegades quan pujo de la feina tiro una mica més enllà, cap a Falset, per veure la posta de sol. És com si et possessin una pel·lícula de 10 minuts fantàstica. De fet, han fet un llibre al Consell Comarcal del Priorat, que no sé si publicaran o no, on vaig fer un poema de Pradell i una de les coses que deia era que, al caure la tarda, es trenca la llum en mil colors i veus la Mola i, allà baix, la serra de Llaberia, o a la tardor els avellaners que són com a mans que surten de la terra. Així és com ho veig jo. Escolteu el disc i entendreu una mica més això. ■

www.jesufuste.com